ХАГ - Оптужени Радован Караџић тврдио је пред Хашким трибуналом да је с пролећа 1995. Унпрофор, под командом генерала Руперта Смита, заједно са НАТО постао "савезник" Армије БиХ против босанских Срба, а сведок оптужбе Смит је то негирао.

"Ви сте свесно и плански били савезник нашег непријатеља и кренули сте у промену стања на терену како бисте побољшали преговарачки положај муслимана", рекао је Караџић, који се брани сам, Смиту током унакрсног испитивања о НАТО бомбардовању српских циљева у мају и августу 1995. године.

Генерал Смит одговорио је да то "није била сврха" ваздушних удара НАТО које је он наредио, али да су ти напади "свакако променили равнотежу" на ратишту. Напоменуо је да је сврха удара било поновно успостављање зоне искључења тешког оружја око Сарајева, коју је Војска РС нарушила.

Сведок је негирао Караџићеву тврдњу да су НАТО и Унпрофор били једно те исто и да су деловали као авијација АБиХ.

Употребом силе, снаге УН и НАТО су реаговале на "промену околности" од стране босанских Срба, сугерисао је сведок.

Караџић је тврдио и да је Смит искористио експлозију минобацачке гранате на сарајевској пијаци Маркале, која је 28. августа 1995. убила и ранила десетине цивила, да покрене "дуго планирану операцију против Срба", иако није могло тачно бити утврђено ко је гранату испалио.

Теза Караџићеве одбране је да је АБиХ испалила гранату како би изазвала интервенцију НАТО.

Британски генерал поновио је да је сам одлучио да је граната била испаљена с положаја ВРС, на основу две истраге које су спровели званичници УН и информација којима је располагао. Наређење за ваздушне нападе НАТО против ВРС, које је потом издао, по Смиту није било резултат дугог планирања, него у складу са одлукама Лондонске конференције.

"На мени је било да одлучим и ја сам то учинио", нагласио је Смит, признајући да је због тог положаја био под притиском штаба УН у Загребу, власти у Сарајеву и штаба НАТО у Напуљу да донесе одлуку.

Док га је Караџић испитивао, Смит је потврдио и да су с пролећа 1995. међу војницима Унпрофора у муслиманским енклавама на истоку БиХ били и специјалисти за навођење НАТО авиона.

После Караџићеве сугестије да је тиме "објединио УН и НАТО", припремајући се за "сукоб са Србима", Смит је одговорио да је и НАТО, по резолуцијама Савета безбедности УН, био "део система за одржавање заштићених зона и зоне искључења тешког оружја". "Зато сам ја обезбедио да могу контролисати ваздушну подршку НАТО у самоодбрани у заштићеним зонама", казао је сведок.

Караџић наставља да унакрсно испитује генерала Смита.

Бивши председник РС оптужен је за геноцид у Сребреници и још седам босанских општина; прогон несрба широм БиХ; терорисање становништва Сарајева кампањом артиљеријских и снајперских напада и узимање "плавих шлемова" за таоце 1992-95. године.

(Курир)